

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 117/09-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. marca 2009 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 11/06 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júna 2008 doručená sťažnosť I. K. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 11/06.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom podaným okresnému súdu 16. januára 2006 domáhal obnovy konania v jeho veci pôvodne vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 194/92, odvolávajúc sa pritom na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý svojím rozhodnutím č. 32106/96 zo 4. júna 2002 mal podľa sťažovateľa konštatovať, že v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 194/92 okresný súd porušil jeho základné právo na spravodlivý proces. Podľa tvrdení sťažovateľa okresný súd o jeho návrhu na obnovu konania koná iba formálne, čím spôsobuje prieťahy v konaní a ponecháva sťažovateľa v dlhodobej právnej neistote.

Sťažovateľ v podanej sťažnosti súčasne žiadal, aby mu ústavný súd v konaní pred ústavným súdom ustanovil právneho zástupcu z dôvodu jeho nepriaznivých majetkových a finančných pomerov.

Sťažovateľ ďalej vo svojej sťažnosti okrem iného uviedol:

„Myslím si, že v danom prípade mnou označený porušovateľ ľudského práva i základného v zmysle ods. 2), čl. 48 Ústavy SR v spojení s ods. 1), čl. 6 Dohovoru sa dopúšťa zbytočných a neodôvodnených prieťahov a na môj úkor prípad neuzavrel v primeranej lehote, a to ani čiastočne tým, že môj návrh na obnovu konania aspoň povoľuje, čím ma drží v dlhej neistote a..., keďže tu ide o nadmieru veľmi dôležitý súdny spor.“

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Vyslovuje, že základné a ľudské práva I. K. K. nielen podľa ods. 2), čl. 48 Ústavy SR a ods. 1), čl. 6 Dohovoru boli postupom (nečinnosťou) Okresného súdu v Bardejove v konaní vedenom u neho pod č. k. 1 C 11/06 porušené, ale že sťažovateľ, ako obeť bezprávia je dlhodobo v zmysle Dohovoru MOP č. 111/58, Paktu o občianskych a politických právach i hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach diskriminovaný vo svojom povolání a zamestnaní.

2. Prikazuje Okresnému súdu v Bardejove vo veci pod č. k. 1 C 11/06 konať bez prieťahov.

3. Priznáva I. K. K. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 180 tis. Sk (slovom stoosemdesiat tisíc korún slovenských), ktoré je mu povinný Okresný súd v Bardejove uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia.

4. Ukladá Okresnému súdu v Bardejove uhradiť vzniklé trovy tohto súdneho konania na označený účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do 15-tich dní od právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou námietok sťažovateľa je tvrdenie o tom, že okresný súd vo veci jeho návrhu na obnovu konania, ktorá je vedená pod sp. zn. 1 C 11/06, koná so zbytočnými a neodôvodnenými prietahmi, čím sa neustále predlžuje stav jeho právnej neistoty a okresný súd porušuje jeho základné právo zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Ústavný súd predovšetkým poukazuje na to, že jeho judikatúra sa ustálila v tom, že základným účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (a obdobne aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. I. ÚS 100/03). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov teda možno porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie štátneho orgánu o právach a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

Podľa § 234 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) návrh na obnovu konania súd uznesením buď zamietne, alebo obnovu konania povolí. V zmysle odseku 3 citovaného ustanovenia povolením obnovy konania sa odkladá vykonateľnosť rozhodnutia vo veci.

Podľa § 235 ods. 1 OSP len čo nadobudne rozhodnutie o povolení obnovy právoplatnosť, súd bez ďalšieho návrhu vec znova prejedná. Pritom prihliadne na všetko, čo vyšlo najavo ako pri pôvodnom konaní, tak aj pri prejednaní obnovy.

Podľa § 235 ods. 2 OSP ak súd zistí, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne, zamietne uznesením návrh na jeho zmenu. Ak súd napadnuté rozhodnutie vo veci samej zmení, nové rozhodnutie nahradí pôvodné rozhodnutie.

V konaní o návrhu na obnovu konania - v štádiu do právoplatného rozhodovania o povolení obnovy konania alebo rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania - nie je aplikovateľný čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (rovnako to platí, pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru v časti týkajúcej sa práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote - pozri napr. Sablon v. Belgicko, 2004), pretože nejde o rozhodovanie o hmotnom práve alebo záväzku a o odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím vo veci (III. ÚS 187/02, III. ÚS 191/02, IV. ÚS 185/04, II. ÚS 362/08).

Takéto rozhodnutie týkajúce sa práv účastníkov konania bolo už totiž v danej veci vydané v pôvodnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 C 194/92 a až do doby povolenia obnovy konania v zmysle § 159 ods. 3 OSP predstavuje prekážku veci rozhodnutej, ktorú nemožno prejednať znova.

Prekážka veci rozhodnutej odpadne len za predpokladu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania podľa § 235 ods. 1 OSP, keď by okresný súd bez ďalšieho návrhu vec znovu prejednal. V tomto štádiu by už preto išlo o rozhodovanie o občianskom práve alebo záväzku a odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím o návrhu na zmenu rozhodnutia vydaného v pôvodnom konaní, a prichádzala by teda do úvahy aj aplikovateľnosť čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a rovnako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už vyslovil, že pri obnove konania podľa Občianskeho súdneho poriadku (§ 228 a nasl.) môže byť základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené len v štádiu po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania (III. ÚS 191/02, II. ÚS 362/08).

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup okresného súdu v predmetnom konaní po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bez ďalšieho kvalifikoval ako porušenie základného práva sťažovateľa garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, a rozhodnutie o prikázaní okresnému súdu konať, o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a trov konania je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (§ 127 ods. 2 prvá veta ústavy), nepripadalo už do úvahy, aby ústavný súd o tejto časti sťažnosti rozhodoval.

Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa aj žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2009